

SZKOŁA POLICJI W PILE

<https://pila.szkolapolicji.gov.pl/spp/aktualnosci/2015/3189,Jak-otwarta-ksiega.html>
2022-05-29, 12:51

JAK OTWARTA KSIĘGA...

Data publikacji 03.06.2015

„Był taki czas, gdy Polacy, Niemcy i Żydzi stanowili o sile tego miejsca. Choć z czasem na ludność żydowską nałożono liczne zakazy, to jednak ich populacja rosła ...

✘ „Był taki czas, gdy Polacy, Niemcy i Żydzi stanowili o sile tego miejsca. Choć z czasem na ludność żydowską nałożono liczne zakazy, to jednak ich populacja rosła, a Piła - dawniej nosząca nazwę Schneidemühl - uchodziła za wzór miasta, w którym te trzy nacje potrafiły ze sobą współpracować. Wydarzenia sprzed ponad 70 lat zmieniły wiele w tych relacjach. I pomimo tego, że czas powojennej zawieruchy nie był łaskawy dla ludności pochodzenia żydowskiego, pamięć o ich kilkusetletniej obecności na tych terenach przetrwała, i dziś - możemy tak chyba określić - odrodziła się.

Stoimy dziś na terenie, który przez ostatnie dziesięciolecia był wymazany z pamięci większości pilan. Nieliczni tylko wiedzieli, że właśnie w tym miejscu znajdowało się w pierwszej połowie XVII wieku miejsce spoczynku ludności wyznania Mojżeszowego. Nekropolia została rozbudowana w XIX wieku, by po kolejnych siedemdziesięciu latach zostać całkowicie zniszczoną przez hitlerowców. Później, nie było już żadnych widocznych śladów mogących świadczyć o tym, że istniał on tam kiedykolwiek.

Dziś częściowo na terenie dawnego kirkutu (cmentarza żydowskiego) znajdują się nowoczesne obiekty sportowe Szkoły Policji w Pile, a my, tak licznie zebraliśmy się tutaj, by uczcić pamięć dawnych mieszkańców Piły, którzy przez wiele lat tworzyli tożsamość tego miasta. Przed przystąpieniem do budowy wspomnianych obiektów przeprowadzono rozmowy z Michaeliem Schudrichem - Naczelnym Rabinem Polski oraz z Alicją Kobus - Wiceprzewodniczącą Rady Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP oraz Przewodniczącą Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich Oddział w Poznaniu. Efektem nawiązanej współpracy była idea powstania pomnika upamiętniającego XVII-wieczny cmentarz żydowski w Pile”.

Powyższe słowa stanowią fragment wystąpienia inauguracyjnego Komendanta Szkoły Policji w Pile insp. Jerzego Powieckiego, który przywitał obecnych na uroczystości odsłonięcia pomnika upamiętniającego cmentarz żydowski w Pile. Wśród gości obecni byli m.in. p. Michael Schudrich - Naczelnym Rabinem Polski, nadinsp. Władysław Padło - Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. kontaktów z samorządem terytorialnym i organizacjami społecznymi, Alicja Kobus - Wiceprzewodnicząca Rady i Zarządu Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP oraz Przewodnicząca Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich Oddział w Poznaniu, dr Piotr Głowski - Prezydent Miasta Piły, Stefan Piechocki - Wicestarosta Piłski, Rafał Zdzierela - Przewodniczący Rady Miasta Piły, mł. insp. Beata Różniak - Krzeszewska - Komendant Powiatowy Policji w Pile, Zastępca Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Pile - bryg. Robert Komarnicki, prof. nadzw. dr Ryszard Bania - Prorektor ds. Dydaktyki i Studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile, Urszula Nowak - Roznowska - Kanclerz Wyższej Szkoły Biznesu w Pile, Maria Kubica - Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Pile, Marek Fijałkowski - Kierownik Działu Historycznego Muzeum Okręgowego w Pile i prof. zw. dr hab. Janusz Marciniak z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu - projektant pomnika.

Na uroczystość licznie przybyli przedstawiciele różnych wyznań: Dziekan Dekanatu Piłskiego - ks. Stanisław Oracz, Kapelan Szkoły Policji w Pile - ks. dr Władysław Nowicki, Proboszcz Parafii Ewangelicko - Augsburskiej - ks. Tomasz Wola, Proboszcz Cerkwi Św. Trójcy w Wałczu - ks. mitrat Piotr Żornaczuk, Proboszcz Parafii Greckokatolickiej p.w. Podwyższenia Krzyża Pańskiego w Wałczu ks. Arkadiusz Trochanowski, Pastor Zboru BETLEJEM Kościoła Zielonoświątkowego w Pile - Aleksander Matwiejczuk i Pastor Zboru Kościoła Ewangelicko-Metodystycznego p.w. Świętego Krzyża w Poznaniu - ks. Jan Jerzy Ostryk.

Nie zabrakło kadry i pracowników Szkoły Policji, przedstawicieli mediów, mieszkańców Piły, a także licznie zgromadzonych uczniów klas „policyjnych” z całej Polski, którzy uczestniczyli w odbywającym się w Szkole w tym

czasie VII Ogólnopolskim Turnieju Klas Policyjnych. Szczególnie dla nich, jako przedstawicieli młodego pokolenia, uroczystość miała także wymiar edukacyjny.

Po wystąpieniu insp. Jerzego Powieckiego, głos zabrała prof. Marysia Galbraith z Uniwersytetu w Alabamie, która wygłosiła ilustrowany prezentacją multimedialną wykład okolicznościowy „Wyspa pamięci”. Po poruszającym wystąpieniu prof. Galbraith, zgromadzeni udali się pod pomnik. Tutaj po złożeniu meldunku, wprowadzeniu sztandaru Szkoły i odegraniu hymnu państwowego rozpoczęła się uroczystość.

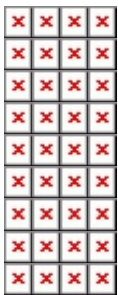
Głos powtórnie zabrał Komendant Jerzy Powiecki, a po nim okolicznościowe przemówienia wygłosili zaproszeni goście. Szczególnie wzruszające było wystąpienie dwóch pań: Marjan Kampmeijer i Trudi Kampmeijer – dawnych pilanek, których rodziny przez wieki związane były z Piłą, a ich przodkowie pochowani są na terenie cmentarza żydowskiego. Następnie przy odegranym Haśle Wojska Polskiego Komendant Jerzy Powiecki, Prezydent Miasta Piły Piotr Głowski oraz Alicja Kobus wspólnie dokonali odsłonięcia pomnika. Następnie Naczelny Rabin Polski Michael Schudrich odmówił Kadsz. Po modlitwie obecni złożyli pod pomnikiem kwiaty, znicze, a także położyli na jego płycie kamienie – symbol pamięci.

Po uroczystości goście zostali zaproszeni na poczęstunek. Niektórzy z obecnych na uroczystości, jeszcze przez dłuższy czas podchodzili w okolice pomnika, siadali na ławeczce cicho odmawiając modlitwę i oddając się zadumie, bo jak powiedział projektant pomnika, prof. Janusz Marciniak: „Pomnik jest jak otwarta księga, która zaprasza do czytania i refleksji”.

Pomnik upamiętniający XVII-wieczny cmentarz żydowski w Pile został zaprojektowany przez prof. zw. Janusza Marciniaka z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, który współpracował z dr. inż. arch. Eugeniuszem Skrzypczakiem z tej samej uczelni.

Na pomniku znajduje się napis eksponujący jego religijny i historyczny charakter oraz przesłanie etyczne o znaczeniu pamięci: „Jak pamiętamy, tak będziemy pamiętani”. Napisy wykonano w trzech językach: polskim, angielskim i hebrajskim. Granitowa płyta ma kształt gwiazdy Dawida i stanowi jednoznaczny symbol narodowościowy. Kolor granitu służy podkreśleniu powagi pomnika. Płyta została umocowana na stalowej konstrukcji, aby stworzyć wrażenie, że gwiazda unosi się nad ziemią. Lekko podniesiony wierzchołek gwiazdy został – zgodnie z tradycją – skierowany na wschód (w stronę Jerozolimy). Na jego gładkiej powierzchni, jak w lustrze, odbijają się niebo i drzewa. Drzewa symbolicznie łączą przeszłość z przyszłością. Pod gwiazdą znajduje się betonowa replika jej cienia. To podstawa pomnika i jednocześnie symboliczna pieczęć pamięci o ludziach pochowanych w tym miejscu oraz podkreślenie trwałości tej pamięci.

Serdecznie zapraszamy do obejrzenia galerii zdjęć z uroczystości a także do lektury [folderu](#) okolicznościowego, który w zawiera piękne zdjęcia pomnika oraz ciekawe wypowiedzi osób zaangażowanych w realizację projektu.

autor: Anna Fons

(03.06.15)